

FALLSKÄRMSTRUPPER — ETT NYTT VAPENSLAG

Av kapten NILS LINDQUIST, Stockholm

FLYGSTRIDSKRAFTERNA äga i jämförelse med lant- och sjöstridskrafterna den största rörligheten och den största snabbheten. Det är därför naturligt att flyget kommit att tagas i anspråk för militära flygtransporter av olika slag, särskilt då slutmålet för förflyttningen varit en plats, till vilken vägen genom luften befunnits vara den enda framkomliga eller också den mest tidsbesparande.

Därest man med flygtransporten främst avser ett snabbt framförande av truppstyrkor eller av ammunition, livsmedel och andra för truppernas underhåll erforderliga förnödenheter till en plats, där landning med flygplanen kan äga rum i skydd av egna trupper eller i övrigt företagas utan risk för fientliga motåtgärder, blir det vanligen endast fråga om ett *rent transportföretag*. Till sådana företag kunna även hänföras de underhållstransporter, vid vilka den flygledes framförda lasten nedkastas medelst fallskärmar. Exempel på transportföretag luftledes kunna hämtas från de senaste årens militära händelser i utlandet. I oktober 1931 transporterade sålunda engelsmännen ett infanterikompani från Egypten till Cypern för att snabbt kunna bekämpa uppkomna oroligheter. I samma syfte förflyttades i juni året därpå en engelsk infanteribataljon om 550 man medelst tvenne flygskadrar 1,200 km. från Suez till Bagdad. Av redogörelserna för de italienska flygstridskrafternas verksamhet i Abessinien framgår också, att 800 man infanteri med full utrustning förflyttats den 500 km. långa flygvägen Makallé—Addis Abeba samt att stora mängder förnödenheter — c:a 1,000 ton livsmedel, däribland levande boskap, ävensom c:a 500 ton drivmedel — i samband med operationerna framförts och delvis nedkastats med fallskärm till de längst fram uppträdande trupperna. Även under inbördeskri-

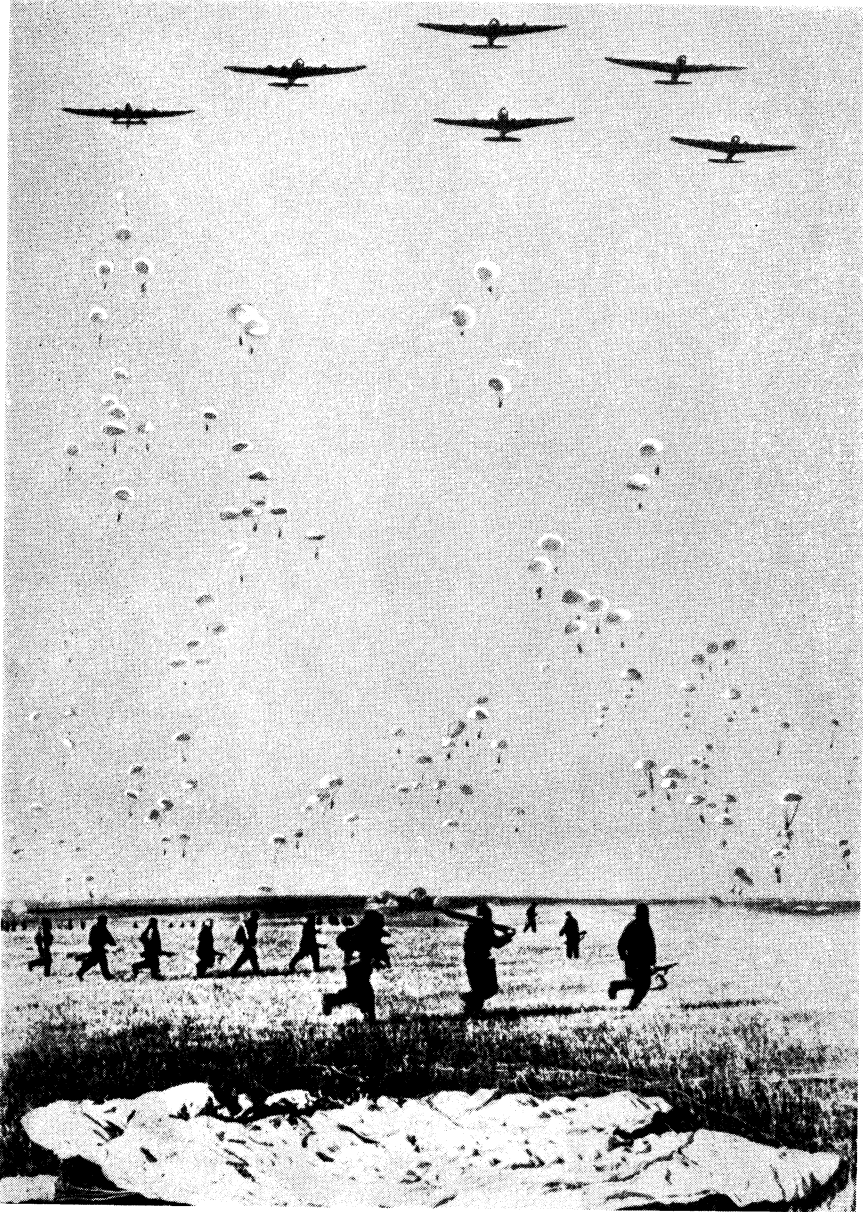
get i Spanien synes man i viss utsträckning ha begagnat sig av trupptransporter per flygplan.

För militära flygtransporter användas ej blott vanliga trafikflygplan utan även större bombplan och särskilt konstruerade trupptransportplan. De ryska bombplanen av större typer kunna enligt uppgift vart för sig transportera 25 karbinbeväpnade man samt 1 kulspruta. Det nyaste engelska trupptransportplanet lär kunna medföra 30 man jämte 3 kulsprutor. Det är emellertid att märka, att de stora flygplanen medgiva transport även av andra vapenslag än infanteri. Vid en manöver i U. S. A. år 1931 förflyttades sålunda ett batteri flygledes till eldställningen, och under de ryska höstmanövrarna år 1935 flygtransporterades såväl bilar som stridsvagnar av lättare typer. Av en film, vilken upptogs vid Kiew-manövern och som sedermera visades i Stockholm, framgick för övrigt, att de ryska bombplanen vardera kunde medföra ett fordon, som under transporten var upphängt under själva flygkroppen.

Är ändamålet med flygtransporten däremot en landsättning av trupper bakom fiendens linjer eller överhuvud inom fientligt territorium, varvid erforderligt skydd av egna stridskrafter icke samtidigt kan påräknas, får företaget en helt annan karaktär. Härvid blir det nämligen som regel nödvändigt att genomföra en *överraskande landsättning från luften*, helt eller delvis med tillhjälp av fallskärmar, och truppen måste omedelbart efter landsättningen vara beredd till stridsverksamhet. För att kunna genomföra landsättningsföretag av denna art kräves insättande av speciellt utbildade fallskärmstrupper.

Redan under världskriget var man inne på tanken att landsätta flygtransporterad trupp i fiendens rygg, men det hela begränsades till enstaka företag, varvid en eller annan man nedkastades i fallskärm på fientligt område för att utföra spionage eller verkställa smärre förstöringsarbeten. I den mån flygets utveckling fortskridit har emellertid även intresset för landsättning från luften starkt stegrats och i våra dagar bedrivs omfattande övningar och försök med fallskärmstrupper inom ett flertal utländska stater.

Sovjetunionen torde vara det land, som hittills kommit längst i fråga om användandet av fallskärmstrupper. Såsom exempel härpå kan nämnas, att under den ryska manövern i trakten av Minsk hösten 1936 en flygplats, som var belägen 170 km. bakom

Fallskärmshoppare i verksamhet.

fronten, blev tagen i besittning av ett landsatt förband på 1,200 man jämte 150 kulsprutor och 18 artilleripjäser. Själva landsättningen av truppen och materielen lär hava ägt rum på den ytterligt korta tiden av 10 minuter. Uppgiften om dessa prestationer förefaller icke otrolig, då det är allmänt bekant, att ryssarna sedan flera år tillbaka bedriva fallskärmshopp som folksport. I Sovjetryssland har man på olika platser uppfört övningstorn, varifrån uthopp med fallskärm företagas på c:a 20 meters höjd under överinseende av särskilda instruktörer. Härigenom få eleverna möjlighet att under kontroll inöva fallskärmshoppets teknik, innan de mer eller mindre riskfyllda övningarna i uthopp från flygplan taga sin början. På motsvarande sätt har man även i Tjeckoslovakien vidtagit förberedelser för utbredning av en fallskärmssport. I övrigt är det känt, att fallskärmstrupper finnas organiserade i Frankrike, Tyskland, Italien och Polen. Det tyska fallskärmsregementet, som bär namnet General Göring, lär ha en styrka av 750 man.

Med kännedom om att fallskärmsförband undan för undan uppsättas i utlandet kan det vara av intresse att närmare granska detta vapenslags uppgifter och möjligheter i krigföringen. I anslutning härtill torde det också vara på sin plats att undersöka möjligheterna att förhindra eller försvåra fallskärmstruppernas verksamhet. Det må emellertid redan från början framhållas, att fallskärmsvapnet ännu befinner sig på försöksstadiet, varför med vapnet sammanhörande frågor ingalunda kunna betraktas som lösta. Härjämte bör observeras, att resultaten från övningar med fallskärmstrupp som regel omgivas med sträng sekretess. De underrättelser om fallskärmsvapnet, som stå att hämta i den utländska militära fackpressen och till vilka man är hänvisad vid en behandling av hit hörande problem, äro således ej heller fullständiga.

Fallskärmsförbanden hava närmast till uppgift att efter en överraskande landsättning på fientlig mark sätta sig i besittning av viss terräng, varifrån de kunna trygga den efterföljande huvudstyrkans landning med flygplan på lämpligt belägen flygplats. De sålunda medelst fallskärm och per flygplan landsatta trupperna kunna gemensamt få till uppgift att besätta betydelsefulla områden, störa motståndarens underhållstjänst eller verka mot hans viktigaste förbindelser. Fallskärmstrupper kunna även

användas i omedelbar samverkan med egna lantstridskrafter, varvid fallskärmsförbanden insätts direkt i ryggen på motståndarens trupper. Ensamt uppträdande fallskärmsförband kunna exempelvis tilldelas uppgiften att taga en flygplats, avbryta signalförbindelser, förstöra järnvägar, broar och kraftverk samt bedriva sabotageverksamhet av olika slag.

Före igångsättandet av ett landsättningsföretag måste den anfallande inhämta noggranna underrettelser rörande bl. a. själva platsen för landsättningen. Dylika upplysningar erhållas dels genom flygspaning, dels genom spioneri. Ofta kan det bli nödvändigt att omedelbart före landsättningen nedsläppa enstaka patruller för att t. ex. undersöka markbeskaffenheten, men ett sådant tillvägagångssätt är dock endast möjligt därest god tid står till förfogande. Vidare är det av vikt att vid tidpunkten för landsättningen äga lokalt herravälde i luften, varför transportförbanden vid behov och då så är möjligt eskorteras av jaktförband. Allteftersom förbanden passera landsättningsplatsen verkställas uthoppen. Dessa företagas så samtidigt som möjligt för att fallskärmstruppen icke skall spridas ut över en alltför stor yta och truppens samling därigenom försvåras. Efter samlingen rycker fallskärmstruppen fram och tager anbefalld terräng, som hålles till dess att huvudstyrkan blivit landsatt.

Fallskärmshopp från övningstorn.

Det ligger i sakens natur, att fallskärmsförbanden måste bestå av utvald trupp. Stora krav ställas icke blott på personalens yrkesskicklighet utan även på dess fysiska och psykiska motståndskraft. Det fordras goda nerver hos en trupp, som under den relativt långsamma nedstigningen i fallskärm kan utsättas för verksam beskjutning utan att äga möjlighet att försvara sig och som oftast insättes till strid i vetskap om att möjligheter till reträtt icke stå till buds.

Den personliga utrustningen består av en eller två fallskärmar samt, som regel, av burna automatvapen. Kulsprutor, ammunitionslådor, signalutrustning, livsmedel m. m. nedkastas i särskilda fallskärmar.

Möjligheterna att genomföra ett landsättningsföretag med fallskärmsförband bero av ett flertal faktorer. Förfarandet bygger till stor del på överraskning, och man har endast ringa utsikt att lyckas, därest försvararen får tillfälle att träffa motåtgärder för att avvärja överfallet. Förfogar försvararen över en väl fungerande luftbevakning torde det som regel bli svårt att under dagar verkställa en överraskande landsättning. I tätt bebyggda landsdelar kan en landsättning ej heller utföras obemärkt av befolkningen. Mörker åter missgynnar en sådan landsättning på grund av svårigheterna att upptäcka landningsplatsen från luften samt — framför allt — att samla det efter landningen utspridda fallskärmsförbandet.

De geografiska förhållandena spela även stor roll. Landsättningen måste ske i öppen terräng, helst fri från all terrängbeklädnad, för att truppen skall kunna landa helskinnad. I skogsmark är landsättning sålunda utesluten. Det bör även beaktas, att oländig terräng kan omintetgöra truppers framryckning. Vintertid, då sjöar och vattendrag äro tillfrusna och snö finnes, ökas emellertid väsentligt möjligheterna för fallskärmsförbanden att taga sig ned och taga sig fram.

Vindförhållandena kunna missgynna landsättningen. Ju starkare vinden blåser desto större blir avdriften för fallskärmshopparna, som kunna få svårt att komma ned på den förutbestämda landsättningsplatsen. Hård markvind torde även medföra, att de ofta tungt utrustade fallskärmshopparna utsättas för skador i det ögonblick de taga mark, varigenom trupps stridsduglighet sålunda avsevärt nedgår.

En omständighet, som särskilt begränsar fallskärmsförbandens

användning, är svårigheten att under någon längre tid förse dessa trupper med ammunition och livsmedel. Dylika förnödenheter kunna endast medföras i ringa omfattning och en underhållstjänst per flygplan kan icke alltid fortgå ostörd i fiendeland. Man har därför anledning att förmoda, att ett ensamt uppträdande fallskärmsförband endast kan lösa till tid och rum synnerligen begränsade uppgifter.

Landsättning från luften utföres med fördel på stort avstånd från motståndarens trupper och inom glest befolkade landsdelar. Härigenom vinnas största möjligheter att ostört företaga succesiv landsättning och avlastning av stora styrkor.

Det återstår så att beröra frågan om möjligheterna att förhindra eller försvåra fallskärmstruppernas verksamhet.

De medel, som för vårt lands vidkommande måste finnas för att begränsa verkningarna av en motståndares flygföretag, äro främst flygstridskrafter, vars bombförband äro i stånd att tvinga tillbaka motståndarens flygplatser och förhindra en för hans flygverksamhet gynnsam basering i omedelbar närhet av vårt land. Dessa motåtgärder rikta sig emellertid icke speciellt mot fallskärmstruppernas transportmedel utan mot motståndarens flyg i dess helhet. För att begränsa fallskärmsförbandens verksamhet är det av särskild vikt att luftbevakningen är ändamålsenligt organiserad samt att luftförsvaret i övrigt besitter erforderlig styrka.

Luftbevakningen har till ändamål att upptäcka och inrapportera fientliga flygföretag samt att alarmera och orientera därav berörda delar av luftförsvaret. Det är nödvändigt att luftbevakningen erhåller en sådan utbredning, att landsättningsföretag icke obemärkt kunna verkställas inom de delar av landet, som ur försvars- och försörjningssynpunkt äro att betrakta såsom vitala. Bevakningen bör därför skärpas särskilt inom områden, där landning med flygplan är möjlig och landsättning av större styrkor kan vara att befara. Härvid synes civilbefolkningens medverkan kunna bli av stort värde. I detta sammanhang må framhållas betydelsen av att våra landstormstrupper erhålla en beväpning, som jämväl lämpar sig för beskjutning av fallskärmstrupper, samt förses med motorfordon för att snabbt kunna ingripa mot landsatt trupp.

Därest en fiende lyckats genomföra en landsättning, måste egna

markstridskrafter snarast ingripa. Den landsatta truppstyrkan får icke givas tid och tillfälle att sätta sig fast i viss terräng och därmed underlätta ytterligare landsättningsföretag. Fördenskull få militärt betydelsefulla landsdelar icke lämnas utan betryggande säkerhetsbesättning.

Luftvärnet bör kunna åstadkomma stor träffverkan mot fallskärmstrupper under den tid, som själva landsättningen pågår. Transportflygplanen måste nämligen hålla ihop för att fallskärms-hopparna icke skola utspridas. Flygförbandet kommer alltså att utgöra ett gott mål för luftvärnsartilleriet. Flygplanen kunna ej heller framföras på så stor flyghöjd, att de komma utanför luftvärnsartilleriets räckvidd, enär avdriften för de hoppande i så fall blir för stor och äventyrar fallskärmsförbandets samling. Däremot kan tänkas, att flygplanen gå mycket lågt i syfte att nedbringa tiden för nedstigningen, varigenom vinnes, att de enskilda fallskärms-hopparna bli mindre utsatta för eld från luftvärnskulsprutor och eldhandvapen och att landsättning kan äga rum inom ett mera begränsat område. Under sådana förhållanden kunna dock flygplanen verksamt beskjutas med kulsprutor.

En landsättning från luften under samtidigt pågående beskjutning från marken har ringa utsikt att lyckas. Det framstår fördenskull såsom betydelsefullt att äga tillgång på ett luftvärnsvapen, som kan grupperas till skydd av platser, där en landsättning av fallskärmstrupp till varje pris måste förhindras.

Tillkomsten av fallskärmstrupper har fört med sig, att flyget numera icke blott kan erövra utan även besätta terrängområden. Medelst fallskärmstrupper kan man nå ett lands inre delar — ett mer påtagligt bevis än tillförne på flygstridskrafternas förmåga till vertikal omfattning. I rätt tid och på rätt plats anslå anfall med fallskärmstrupp torde kunna få stort inflytande på krigföringen. Men det nya vapenslagets möjligheter måste emellertid ännu anses relativt begränsade. Dess tillkomst och utvecklingsmöjligheter äro dock en ny påminnelse om nödvändigheten för vårt land att äga ett luftförsvar, som till alla delar — flygvapen, luftbevakning och luftvärn — är ändamålsenligt organiserat, likaså att samtliga försvarsgrenar äga hög krigsberedskap, så att en landsättning från luften kan mötas med lämpliga motåtgärder inom hela försvarsorganisationen.